สรุปข่าวด้านการเกษตร ที่สำคัญของญี่ปุ่น

ประจำเดือนกันยายน 2566

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ
ประจำกรุงโตเกียว

สรุปข่าวด้านการเกษตรที่สำคัญของญี่ปุ่น ประจำเดือนกันยายน 2566

หัวข้อข่าว	หน้าที่
1. ดัชนีผลผลิตข้าว ณ กลางเดือนสิงหาคม 2566 พบ 34 จังหวัดมีระดับใกล้เคียงกับปีปกติ (1 กันยายน 2566)	3
2. จังหวัด Saga ตรวจพบสุกรติดโรคอหิวาต์สุกรเป็นกรณีที่ 2 (1 กันยายน 2566)	3
3. ญี่ปุ่นเตรียมใช้วัคซีนโรคอหิวาต์สุกรกับฟาร์มเลี้ยงสุกรทุกแห่งในภูมิภาค Kyushu (2 กันยายน 2566)	4
4. สภาพอากาศที่ร้อนเป็นประวัติการณ์ส่งผลให้ราคาค้าส่งผักปรับตัวสูงขึ้นหลายรายการ (2 กันยายน 2566)	5
5. รัฐบาลญี่ปุ่นเตรียมงบประมาณเพิ่มอีก 20,000 ล้านเยนเพื่อบรรเทาผลกระทบให้แก่ชาวประมงภายหลังจีนห้ามนำเข้าสินค้าประมงจากญี่ปุ่น (3 กันยายน 2566)	5
6. ในปี 2564 ญี่ปุ่นมีพื้นที่เกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 6 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (4 กันยายน 2566)	6
7. กระทรวงการคลังญี่ปุ่นเผยแพร่สถิติการนำเข้าสินค้าเกษตรฯ ประจำเดือนกรกฎาคม 2566 (5 กันยายน 2566)	7
8. ญี่ปุ่นปลดล็อกอนุญาตให้นำเข้ามะม่วงจากออสเตรเลียได้ทุกสายพันธุ์ (7 กันยายน 2566)	8
9. รัฐมนตรีเกษตรฯ ญี่ปุ่นเรียกร้องให้มีการจำหน่ายเมนูที่ใช้สินค้าประมงในโรงอาหารของหน่วยงานราชการ (9 กันยายน 2566)	8
10. คณะกรรมการนโยบายเกษตรฯ เสนอรายงานการทบทวนกฎหมายพื้นฐานด้านอาหาร การเกษตร และพื้นที่ชนบทต่อรัฐมนตรีเกษตรฯ ญี่ปุ่น (12 กันยายน 2566)	9
11. ญี่ปุ่นเตรียมระงับการส่งออกเนื้อสุกรจากภูมิภาค Kyushu (13 กันยายน 2566)	9
12. นายกรัฐมนตรีเลือก Mr. MIYASHITA เป็นรัฐมนตรีเกษตรฯ คนใหม่ (13 กันยายน 2566)	10
13. Mr. MIYASHITA รัฐมนตรีเกษตรฯ คนใหม่ให้สัมภาษณ์ในวาระเข้ารับตำแหน่ง (15 กันยายน 2566)	10
14. คณะรัฐมนตรีญี่ปุ่นแต่งตั้งรัฐมนตรีช่วยและผู้ช่วยรัฐมนตรีกระทรวงเกษตรฯ (16 กันยายน 2566)	11
15. กว่าครึ่งของคนญี่ปุ่นมีความกังวลว่าการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลกระทบต่อสินค้าเกษตร (19 กันยายน 2566)	12
16. กระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่น เดินหน้าสนับสนุนผลิตไข่ผงในประเทศเพื่อแก้ไขปัญหาไข่ไก่ขาดแคลนในช่วงไข้หวัดนกระบาด (20 กันยายน 2566)	12
17. ญี่ปุ่นระงับการนำเข้าเนื้อไก่จากรัฐ Mato Grosso do Sul ของประเทศบราซิล (20 กันยายน 2566)	13
18. ในเดือนสิงหาคม 2566 ญี่ปุ่นมีมูลค่าส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารลดลงร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา (21 กันยายน 2566)	13
19. ญี่ปุ่นมีพื้นที่เพาะปลูกจริงในปี 2565 ลดลงต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ (24 กันยายน 2566)	14
20. กระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่น เผยแพร่รายชื่อหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสัดส่วนการทำเกษตรอินทรีย์สูงสุด 30 อันดับแรก (26 กันยายน 2566)	14

หัวข้อข่าว	หน้าที่
21. รัฐมนตรีเกษตรฯ ญี่ปุ่น เตรียมรวบรวมมาตรการภายใต้นโยบายเศรษฐกิจตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี (27 กันยายน 2566)	16
22. รัสเซียอยู่ระหว่างพิจารณามาตรการจำกัดการนำเข้าสินค้าประมงจากญี่ปุ่น (28 กันยายน 2566)	17
23. มูลค่าส่งออกสินค้าประมงไปจีนในเดือนสิงหาคม 2566 ลดลงร้อยละ 76 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา (29 กันยายน 2566)	17
24. การประมูลข้าวนำเข้าแบบ SBS ครั้งที่ 1/2566 มีผลการประมูลได้ร้อยละ 14 (30 กันยายน 2566)	17

1. ดัชนีผลผลิตข้าว ณ กลางเดือนสิงหาคม 2566 พบ 34 จังหวัดมีระดับใกล้เคียงกับปีปกติ (1 กันยายน 2566)

เมื่อวันที่ 31 สิงหาคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) เผยแพร่ดัชนีผลผลิตข้าวปีการผลิต 2566 ณ วันที่ 15 สิงหาคม 2566 โดยมี 34 จังหวัดที่มีดัชนีผลผลิตข้าวอยู่ในระดับ 99 – 101 หรือ “เทียบเท่าปีปกติ” มี 5 จังหวัดที่มีดัชนีผลผลิตข้าวอยู่ในระดับ 102 – 105 หรือ “ค่อนข้างดี” เช่น จังหวัด Hokkaido และ Fukushima และ 7 จังหวัดที่มีดัชนีผลผลิตข้าวอยู่ในระดับ 95 – 98 หรือ “ไม่ค่อยดี” เช่น จังหวัด Hiroshima และ Yamaguchi โดยจังหวัดในภูมิภาคญี่ปุ่นตะวันออกส่วนใหญ่มีผลผลิตดีกว่าปีปกติ

ดัชนีดังกล่าวเป็นการคาดการณ์ปริมาณผลผลิตใน 46 จังหวัด (ยกเว้นจังหวัด Okinawa) โดยอาศัยข้อมูลทางด้านสภาพอากาศ ซึ่งดัชนีอาจมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นอยู่กับสภาพอากาศในช่วงหลังจากนี้

จากข้อมูลของ MAFF พบว่าในปีเพาะปลูก 2566 มี 45 จังหวัดที่มีพื้นที่เพาะปลูกใกล้เคียงหรือลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ยกเว้นเพียง 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัด Tochigi และ Fukushima (ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2566)

หากพื้นที่เพาะปลูกใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมาและปริมาณผลผลิตใกล้เคียงกับปีปกติ จะส่งผลให้การคาดการณ์ปริมาณสต็อกเอกชน ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2567 ซึ่งเป็นดัชนีด้านการตลาดของข้าวปีการผลิต 2566 มีปริมาณประมาณ 1.8 ล้านตัน ถือว่าเป็นระดับที่เหมาะสม

สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อดัชนีผลผลิต ณ วันที่ 15 สิงหาคม 2566 ได้แก่ แหล่งผลิตในภูมิภาคญี่ปุ่นตะวันออกได้รับอิทธิพลเชิงบวกจากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย ขณะที่ แหล่งผลิตในภูมิภาค Chugoku และ Kyushu ได้รับผลกระทบจากสภาพฝนที่ตกหนักต่อเนื่องและปริมาณแสดงแดดที่ไม่เพียงพอ ประกอบกับอิทธิพลพายุไต้ฝุ่นในช่วงต้นเดือนสิงหาคมที่ผ่านมา

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

2. จังหวัด Saga ตรวจพบสุกรติดโรคอหิวาต์สุกรเป็นกรณีที่ 2 (1 กันยายน 2566)

เมื่อวันที่ 31 สิงหาคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) แถลงตรวจพบสุกรในเมือง Karatsu จังหวัด Saga ติดโรคอหิวาต์สุกร (CSF) โดยเป็นกรณีที่ 2 ของจังหวัดฯ และฟาร์มแห่งดังกล่าวตั้งอยู่ใกล้กับฟาร์มที่ตรวจพบเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2566 ทั้งนี้ ฟาร์มแห่งดังกล่าวเป็นฟาร์มเลี้ยงสุกรขนาดใหญ่ มีจำนวนเลี้ยงสุกรมากกว่า 10,000 ตัว หรือคิดเป็นประมาณ 1 ใน 8 ของจำนวนทั้งหมดของจังหวัดฯ ด้าน Mr. Yoshinori YAMAGUCHI ผู้ว่าราชการจังหวัดฯ กล่าวในที่ประชุมศูนย์บัญชาการว่า สถานการณ์ค่อนข้างตึงเครียดเนื่องจากฟาร์มกรณีที่ 2 มีจำนวนเลี้ยงสุกรมากกว่าฟาร์มกรณีแรกถึง 20 เท่า

ฟาร์มที่ตรวจพบในครั้งนี้อยู่ห่างจากฟาร์มกรณีที่ 1 ประมาณ 800 เมตร โดยในพื้นที่รัศมี 3 กิโลเมตร ซึ่งกำหนดเป็นพื้นที่จำกัดการเคลื่อนย้ายมีฟาร์มแห่งอื่นอีก 8 แห่ง และในรัศมี 3 – 10 กิโลเมตรซึ่งกำหนดเป็นพื้นที่จำกัดการขนย้ายออกมีฟาร์มอื่นอีก 4 แห่ง ด้านสมาคมผู้เลี้ยงปศุสัตว์ของจังหวัดระบุว่า ฟาร์มแห่งดังกล่าวเป็นฟาร์มที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 2 ของจังหวัด ขณะเดียวกัน สหกรณ์การเกษตร JA Karatsu ได้ยกระดับการเฝ้าระวังโดยได้ติดตั้งจุดฆ่าเชื้อและแจกจ่ายปูนขาวให้เกษตรกร พร้อมเปิดเผยว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรในจังหวัดฯ มีความกังวลเนื่องจากไม่ทราบเส้นทางการติดโรคที่แน่นอน

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

3. ญี่ปุ่นเตรียมใช้วัคซีนโรคอหิวาต์สุกรกับฟาร์มเลี้ยงสุกรทุกแห่งในภูมิภาค Kyushu (2 กันยายน 2566)

เมื่อวันที่ 1 กันยายนที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) ประกาศแนวทางการใช้วัคซีนโรคอหิวาต์สุกร (CSF) กับสุกรทุกตัวในภูมิภาค Kyushu จำนวน 7 จังหวัด ภายหลังตรวจพบโรค CSF จากฟาร์มเลี้ยงสุกรในจังหวัด Saga โดยพิจารณาแล้วเห็นว่าพื้นที่ดังกล่าวมีความเสี่ยงเพิ่มขึ้นเนื่องจากหมูป่าในภูมิภาค Kyushu อาจติดเชื้อไวรัสโรค CSF แล้ว ทั้งนี้ จะมีการเพิ่มพื้นที่ 7 จังหวัด เป็นพื้นที่ส่งเสริมการใช้วัคซีนอย่างเป็นทางการในช่วงสัปดาห์หน้า

แนวทางดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากคณะทำงานโรคโคและสุกรภายใต้คณะอนุกรรมการสุขอนามัยปศุสัตว์ คณะกรรมการนโยบายอาหาร การเกษตร และพื้นที่ชนบทของ MAFF ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2566 ทั้งนี้ ปัจจุบันยังไม่มีการตรวจพบหมูป่าติดโรค CSF ในภูมิภาค Kyushu และไม่มีการใช้วัคซีนในสุกรที่เลี้ยงไว้ในฟาร์ม

สำหรับขั้นตอนหลังจากนี้ ในช่วงต้นสัปดาห์หน้า MAFF จะเพิ่ม 7 จังหวัดของภูมิภาค Kyushu เป็นพื้นที่ส่งเสริมการใช้วัคซีนอย่างเป็นทางการ จากนั้น แต่ละจังหวัดจะจัดทำแผนดำเนินการนำส่งให้ MAFF พิจารณา และหากได้รับความเห็นชอบแล้วก็จะเริ่มดำเนินการใช้วัคซีนกับสุกรที่เลี้ยงไว้ในฟาร์ม ด้าน MAFF ระบุว่า ปริมาณวัคซีนมีเพียงพอต่อการใช้ทั้งประเทศถึงแม้ว่าภูมิภาค Kyushu จะเริ่มใช้วัคซีนดังกล่าวก็ตาม อย่างไรก็ตาม ในจังหวัด Kagoshima ที่มีจำนวนเลี้ยงสุกรมากที่สุดในประเทศจำนวน 1.15 ล้านตัว และจังหวัด Miyazaki ซึ่งมีจำนวนเลี้ยงสุกรมากเป็นอันดับที่ 2 จำนวน 0.82 ล้านตัว อาจประสบปัญหามีกำลังเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ

โดยปกติแล้วการใช้วัคซีนโรค CSF จะใช้เฉพาะพื้นที่โดยรอบที่มีการตรวจพบโรคฯ อย่างไรก็ตาม คณะทำงานฯ ให้ความเห็นว่า มีความเป็นไปได้ว่าหมูป่าในภูมิภาค Kyushu อาจจะติดเชื้อไวรัสแล้ว ประกอบกับโรค CSF ออกอาการช้า จึงคาดว่าน่าจะผ่านมาระยะหนึ่งแล้วหลังจากไวรัสโรค CSF เข้าสู่พื้นที่เกาะ Kyushu

จำนวนสุกรที่เลี้ยงในภูมิภาค Kyushu คิดเป็นร้อยละ 30 ของจำนวนทั้งหมดในประเทศญี่ปุ่น ด้าน MAFF มองว่า ในภูมิภาค Kyushu มีโรงงานแปรรูปเนื้อสัตว์และโรงงานผลิตอาหารสัตว์จำนวนมาก ส่งผลให้มีการเคลื่อนย้ายข้ามจังหวัด จึงมีความเป็นไปได้ว่าไวรัสโรค CSF จะแพร่กระจาย

จำนวนเลี้ยงสุกรของแต่ละจังหวัดในภูมิภาค Kyushu (ข้อมูล ณ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2566)

จังหวัด	จำนวนเลี้ยงสุกร (ตัว)
Fukuoka	78,800
Saga	85,400
Nagasaki	194,600
Kumamoto	338,000
Oita	149,700
Miyazaki	818,200
Kagoshima	1,153,000

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

4. สภาพอากาศที่ร้อนเป็นประวัติการณ์ส่งผลให้ราคาค้าส่งผักปรับตัวสูงขึ้นหลายรายการ (2 กันยายน 2566)

สภาพอากาศที่ร้อนเป็นประวัติการณ์ส่งผลกระทบต่อราคาค้าส่งผักของญี่ปุ่น โดยบร็อกโคลี่ซึ่งส่วนใหญ่ผลิตในจังหวัด Hokkaido มีราคาค้าส่งปรับตัวสูงขึ้นเป็น 2 เท่าของปีปกติ ถั่วแระญี่ปุ่นซึ่งส่วนใหญ่ผลิตในจังหวัดฝั่งทะเลจีนตะวันออกก็มีราคาสูงขึ้นเช่นกัน และผักหลายรายการมีสินค้าไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด

ในเดือนสิงหาคม ปริมาณบร็อกโคลี่และแครอทที่ส่งจำหน่ายในตลาดค้าส่งกลางกรุงโตเกียวกว่าร้อยละ 80 – 90 เป็นผลผลิตจากจังหวัด Hokkaido สภาพอากาศที่ร้อนจัดส่งผลต่อการเจริญเติบโตและทำให้ราคาซื้อขายปรับตัวสูงขึ้น โดยราคาเฉลี่ยตลาดค้าส่งสำคัญ 7 แห่ง ในช่วงปลายเดือนสิงหาคมที่ผ่านมา บร็อกโคลี่เพิ่มขึ้นร้อยละ 94 และแครอทเพิ่มขึ้นร้อยละ 27 เมื่อเทียบกับปีปกติ (ราคาเฉลี่ย 5 ปีที่ผ่านมา)

ด้านสหกรณ์การเกษตร JA Hokkaido เปิดเผยว่า ปริมาณส่งจำหน่ายบร็อกโคลี่ในช่วงปัจจุบันมีปริมาณเพียง 1 ใน 3 ของปีปกติ อุณหภูมิในเดือนสิงหาคมที่เฉลี่ยสูงกว่า 30 องศาเซลเซียสและภัยแล้งส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของผัก ผลผลิตหลายรายการไม่สามารถเก็บเกี่ยวได้ และหากไม่มีฝนตกลงมาคาดว่าสถานการณ์ดังกล่าวจะต่อเนื่องไปจนถึงช่วงกลางเดือนกันยายน ในส่วนของพื้นที่ปลูกแครอทถึง แม้ว่าจะมีฝนตกลงมาบ้างแต่ก็ประสบปัญหาอุณหภูมิสูงอย่างต่อเนื่อง ผลผลิตไม่สมบูรณ์ สินค้าขาดแคลน ทั้งๆ ที่เป็นช่วงที่ความต้องการเพิ่มขึ้นเนื่องจากโรงเรียนเริ่มเปิดเทอม จึงส่งผลให้ราคาปรับตัวสูงขึ้น

สำหรับจังหวัดในภูมิภาค Tohoku ฝั่งทะเลจีนตะวันออก และจังหวัด Niigata ที่เป็นแหล่งผลิตถั่วแระญี่ปุ่นก็มีอุณหภูมิเฉลี่ยในเดือนสิงหาคมที่ผ่านมาสูงกว่าปีปกติประมาณ 5 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนน้อย โดยปริมาณซื้อขายในตลาดค้าส่งสำคัญ 7 แห่ง ในช่วงปลายเดือนสิงหาคมที่ผ่านมาลดลงร้อยละ 41 ราคาปรับตัวสูงขึ้นร้อยละ 21 เมื่อเทียบกับปีปกติ ด้านสหกรณ์การเกษตร JA Akita เปิดเผยว่า ภายหลังจากฝนตกหนักในช่วงเดือนกรกฎาคม หลังจากนั้นก็ไม่มีฝนตกอีก ผลผลิตจึงมีขนาดเล็กและไม่สมบูรณ์

ปริมาณและราคาค้าส่งผักในตลาดค้าส่งสำคัญ 7 แห่งในช่วงปลายเดือนสิงหาคม 2566

รายการ	เปรียบเทียบปริมาณค้าส่งกับปีปกติ (ร้อยละ)	เปรียบเทียบราคาค้าส่งกับปีปกติ (ร้อยละ)
บร็อกโคลี่	-35	+94
แครอท	-30	+27
ถั่วแระญี่ปุ่น	-41	+27
มะเขือ	-15	+15
หัวไชเท้า	-30	+13
ผักโขม	-18	+5

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

5. รัฐบาลญี่ปุ่นเตรียมงบประมาณเพิ่มอีก 20,000 ล้านเยนเพื่อบรรเทาผลกระทบให้แก่ชาวประมงภายหลังจีนห้ามนำเข้าสินค้าประมงจากญี่ปุ่น (3 กันยายน 2566)

แหล่งข่าวรายงานเมื่อวันที่ 2 กันยายนที่ผ่านมาว่า รัฐบาลญี่ปุ่นกำลังเตรียมงบประมาณวงเงิน 20,000 ล้านเยนเพิ่มเติมสำหรับมาตรการช่วยเหลืออุตสาหกรรมประมงภายหลังจีนห้ามการนำเข้าสินค้าประมงจากญี่ปุ่น โดยเพื่อเป็นการลดความเสี่ยงในการพึ่งพาตลาดการส่งออกหอยเชลล์ไปประเทศจีน รัฐบาลญี่ปุ่นจะให้

การสนับสนุนการหาช่องทางการส่งออกในตลาดใหม่ๆ และการพัฒนาระบบแปรรูปในประเทศ ทั้งนี้ คาดว่าจะสามารถเผยแพร่รายละเอียดได้ในช่วงต้นสัปดาห์หน้า

มาตรการดังกล่าวครอบคลุมการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการในประเทศจัดซื้อเครื่องแกะเปลือกหอยเพื่อส่งออกเฉพาะเนื้อหอยเชลล์ไปยังประเทศอื่นๆ เนื่องจากที่ผ่านมาญี่ปุ่นเน้นการส่งหอยเชลล์ทั้งเปลือกไปยังตลาดจีนเป็นหลัก นอกจากนี้ มาตรการดังกล่าวยังครอบคลุมการสนับสนุนโครงการเก็บสต็อกหอยเชลล์ ฯลฯ เป็นการชั่วคราวอีกด้วย

ขณะเดียวกัน จะใช้ช่องทางขององค์การส่งเสริมการค้าต่างประเทศของญี่ปุ่น (JETRO) ในการเพิ่มช่องทางการจำหน่าย เช่น การจับคู่ธุรกิจ การจำหน่ายผ่านอินเตอร์เน็ต ฯลฯ ทั้งนี้ ปัจจุบันญี่ปุ่นได้จัดสรรงบประมาณสำหรับกองทุนเพื่อสนับสนุนและบรรเทาผลกระทบจากปัญหาด้านภาพพจน์อาหารแล้ววงเงิน 80,000 ล้านเยน อย่างไรก็ตาม รัฐบาลพิจารณาแล้วเห็นว่าจำเป็นต้องมีการสนับสนุนเพิ่มเติมในครั้งนี้

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

6. ในปี 2564 ญี่ปุ่นมีพื้นที่เกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 6 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (4 กันยายน 2566)

จากการสำรวจโดยกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) พบว่า ในปี 2564 ญี่ปุ่นมีพื้นที่เกษตรอินทรีย์ 26,000 เฮกตาร์ (หรือ 166,250 ไร่) เพิ่มขึ้น 1,400 เฮกตาร์ (หรือ 8,750 ไร่) หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ปลูกหญ้าอาหารสัตว์และผักที่ความต้องการสินค้าอินทรีย์ขยายตัว อย่างไรก็ตาม พื้นที่เกษตรอินทรีย์ยังคงคิดเป็นเพียงร้อยละ 0.6 ของพื้นที่ทางการเกษตรทั้งหมด ขณะที่ รัฐบาลกำหนดเป้าหมายเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ให้ได้ร้อยละ 25 ของพื้นที่ทางการเกษตรทั้งหมด หรือประมาณ 1 ล้านเฮกตาร์ (หรือ 6.25 ล้านไร่)

ตัวเลขพื้นที่เกษตรอินทรีย์ประกอบไปด้วยพื้นที่ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ JAS โดยหน่วยงานที่สามและพื้นที่ที่ทำการเกษตรอินทรีย์แต่ไม่ได้ขอรับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ JAS ในจำนวนดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ JAS จำนวน 15,300 เฮกตาร์ (หรือ 95,625 ไร่) คิดเป็นร้อยละ 58 ของพื้นที่เกษตรอินทรีย์ทั้งหมด ทั้งนี้ ในบรรดาพื้นที่เกษตรอินทรีย์ที่ได้รับการรับรองฯ จำแนกเป็นพื้นที่ปลูกผักมากที่สุด จำนวน 5,879 เฮกตาร์ (หรือ 36,743.75 ไร่) เพิ่มขึ้นร้อยละ 7 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เนื่องจากความต้องการผักอินทรีย์ขยายตัว โดยส่วนใหญ่เป็นการเพิ่มขึ้นในจังหวัด Hokkaido

สำหรับพื้นที่ปลูกหญ้าอาหารสัตว์คิดเป็น 4,038 เฮกตาร์ (หรือ 25,237.5 ไร่) เพิ่มขึ้นร้อยละ 18 นาข้าว 3,147 เฮกตาร์ (หรือ 19,668.75 ไร่) เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ชา 1,450 เฮกตาร์ (หรือ 9,062.5 ไร่) เพิ่มขึ้นร้อยละ 2 และไม้ผล 604 เฮกตาร์ (หรือ 3,775 ไร่) เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

ภายใต้ยุทธศาสตร์ระบบอาหารสีเขียว MAFF ให้การสนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์ในระดับพื้นที่ โดยจัดตั้งเป็น Organic Village และให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่หันไปทำเกษตรอินทรีย์ ซึ่งเจ้าหน้าที่ MAFF ระบุว่า การดำเนินการดังกล่าวจะช่วยให้พื้นที่เกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นในปี 2565

ขณะที่ ภายใต้ยุทธศาสตร์ฯ ยังได้กำหนดเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากภาคเกษตรให้เหลือศูนย์ภายในปี 2593 โดยในปี 2564 ญี่ปุ่นมีการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในภาพรวมปริมาณ 17.22 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 โดยเป็นการปล่อยจากภาคเกษตรปริมาณ 10.79 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

7. กระทรวงการคลังญี่ปุ่นเผยแพร่สถิติการนำเข้าสินค้าเกษตรฯ ประจำเดือนกรกฎาคม 2566
(5 กันยายน 2566)

จากสถิติการค้าระหว่างประเทศเผยแพร่โดยกระทรวงการคลังญี่ปุ่นพบว่า ในเดือนกรกฎาคม 2566 ญี่ปุ่นนำเข้าผักสดลดลงร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยหอมหัวใหญ่มีปริมาณนำเข้าลดลงร้อยละ 20 เนื่องจากปีที่ผ่านมาผลผลิตหอมหัวใหญ่ในประเทศไม่เพียงพอ ในส่วนของผลไม้มีปริมาณนำเข้าใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมาแต่ราคานำเข้ากล้วยเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ด้านเนื้อสัตว์เนื้อโคมีปริมาณนำเข้าลดลงเนื่องจากความต้องการในประเทศลดลง

ผัก ปริมาณนำเข้าหอมหัวใหญ่ลดลงร้อยละ 20 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าตั้งแต่ช่วงที่ผลผลิตจากจังหวัด Hokkaido ออกสู่ตลาด และราคาปรับลดลงประมาณร้อยละ 20 เช่นกัน ผู้ประกอบการนำเข้าระบุว่า ผลผลิตในจังหวัด Hokkaido ค่อนข้างคงที่ในปีนี้จึงคาดว่าสถานการณ์การนำเข้าหอมหัวใหญ่จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงในช่วงหลังจากนี้ สำหรับฟักทองมีปริมาณนำเข้าในภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 39 แต่ปริมาณนำเข้าจากเกาหลีลดลงอย่างเห็นได้ชัดเนื่องจากเกาหลีหันไปผลิตป้อนตลาดในประเทศเป็นหลักภายหลังปริมาณนำเข้าจากนิวซีแลนด์ลดลง ผักที่มีราคานำเข้าเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ได้แก่ ขิง โดยเพิ่มขึ้นเป็น 2.4 เท่าของปีก่อนหน้าเนื่องจากจีนได้ผลผลิตไม่ดี ประกอบกับผู้ผลิตหันไปป้อนเข้าสู่ตลาดในประเทศเป็นหลัก ส่งผลให้ปริมาณนำเข้าลดลงร้อยละ 22 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ผลไม้ ราคานำเข้ากล้วยปรับตัวสูงขึ้นร้อยละ 19 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมาเนื่องจากต้นทุนการผลิตปรับตัวสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ปริมาณนำเข้ากล้วยอยู่ในเกณฑ์ใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา อะโวคาโดมีปริมาณนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 40 เนื่องจากในปีที่ผ่านมาเม็กซิโกได้ผลผลิตไม่ดี ปริมาณนำเข้าอยู่ในเกณฑ์น้อย ประกอบกับในปีนี้เปรูซึ่งเป็นอีกแหล่งส่งออกได้ผลผลิตอยู่ในเกณฑ์ดี โดยราคานำเข้าลดลงร้อยละ 15 ด้านผู้ประกอบการนำเข้าให้ข้อมูลว่า ในช่วงเดือนสิงหาคมปริมาณนำเข้าจากเปรูจะลดลงจึงคาดว่าราคาจะกลับเข้าสู่ระดับปกติ ในส่วนของสตรอเบอร์รี่มีปริมาณนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 18 เนื่องจากสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นแหล่งผลิตประสบปัญหาน้ำท่วมในช่วงฤดูใบไม้ผลิ การเจริญเติบโตล่าช้า ส่งผลให้ช่วงพีคของการนำเข้าจากสหรัฐฯ ล่าช้ากว่าปีปกติประมาณ 1 เดือน สำหรับกีวีปริมาณนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 37 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา แต่ลดลงร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ผลผลิตในประเทศนิวซีแลนด์ลดลงประมาณร้อยละ 20 – 30 เนื่องจากอิทธิพลของพายุไต้ฝุ่น จึงคาดว่าปริมาณนำเข้าตั้งแต่ช่วงเดือนกันยายนนี้เป็นต้นไปจะลดลงเมื่อเทียบกับปีปกติ

เนื้อสัตว์ ในเดือนกรกฎาคม 2566 ญี่ปุ่นนำเข้าเนื้อโค 38,699 ตัน ลดลง 13,324 ตัน หรือลดลงร้อยละ 26 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ปริมาณนำเข้าลดลงถึงแม้ว่าปกติแล้วจะเป็นช่วงที่ความต้องการของตลาดจะเริ่มปรับตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาค้าส่งที่ปรับตัวสูงขึ้นและค่าครองชีพที่แพงขึ้นส่งผลให้ความต้องการของผู้บริโภคชะลอตัวต่อเนื่อง โดยปริมาณนำเข้าลดลงเป็นเดือนที่ 2 ติดต่อกัน โดยเฉพาะเนื้อโคแช่แข็งมีปริมาณนำเข้าลดลงร้อยละ 40 ด้านข้อมูลจาก Agriculture & Livestock Industries Corporation (ALIC) พบว่า ราคาค้าส่งเนื้อโคแช่แข็งนำเข้าจากสหรัฐฯ ในเดือนกรกฎาคม กิโลกรัมละ 900 เยน เพิ่มขึ้นร้อยละ 30 เมื่อเทียบกับราคาในปี 2562 ซึ่งเป็นปีที่ราคาเพิ่มขึ้นสูงอย่างเห็นได้ชัด ในส่วนของเนื้อสุกรมีปริมาณนำเข้า 74,930 ตัน ลดลง 8,175 ตัน หรือลดลงร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ถึงแม้ว่าตลาดเช่น ซุปเปอร์มาร์เก็ต จะมีความต้องการเนื้อสุกรทดแทนเนื้อโคที่ราคาสูง ด้านเนื้อไก่มีปริมาณนำเข้า 46,681 ตัน เพิ่มขึ้น 1,061 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2 และเนื้อไก่แปรรูปมีปริมาณนำเข้า 39,484 ตัน ลดลง 4,330 ตัน หรือลดลงร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ผู้เกี่ยวข้องด้านการตลาดให้ข้อมูลว่า ในเดือน

กรกฎาคมบราซิลตรวจพบโรคไข้หวัดนกชนิดก่อโรครุนแรง (HPAI) แต่ปริมาณนำเข้าจากไทยเพิ่มขึ้นส่งผลให้ในภาพรวมปริมาณนำเข้าเนื้อไก่ไม่ลดลง

ปริมาณนำเข้าผักและผลไม้ของญี่ปุ่นในเดือนกรกฎาคม 2566 (เฉพาะรายการที่มีการนำเข้าจากไทย)

รายการ	ปริมาณ (ตัน)	ราคา (เยน/กก.)	ร้อยละเมื่อเปรียบเทียบกับเดือนกรกฎาคม 2565 (%)		ปริมาณแยกรายประเทศ (ตัน)
			ปริมาณ	ราคา	
ขิง	1,026	307	78	242	จีน 976 ไทย 49

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

8. ญี่ปุ่นปลดล็อกอนุญาตให้นำเข้ามะม่วงจากออสเตรเลียได้ทุกสายพันธุ์ (7 กันยายน 2566)

กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) ยกเลิกการอนุญาตนำเข้ามะม่วงจากออสเตรเลียเป็นรายสายพันธุ์ โดยสามารถนำเข้ามะม่วงทุกสายพันธุ์จากออสเตรเลียได้ตั้งแต่วันที่ 5 กันยายนที่ผ่านมา ด้าน MAFF ระบุว่าฤดูเก็บเกี่ยวมะม่วงของออสเตรเลียเป็นคนละช่วงกับมะม่วงที่ผลิตในประเทศ ดังนั้นจะไม่ส่งผลกระทบต่อมะม่วงญี่ปุ่น อย่างไรก็ตาม หลายฝ่ายมองว่ามะม่วงออสเตรเลียจะออกสู่ตลาดในช่วงฤดูหนาว ดังนั้นอาจส่งผลกระทบต่อผลไม้ที่ออกในช่วงฤดูหนาวของญี่ปุ่นชนิดอื่นๆ

ทั้งนี้ ที่ผ่านมาญี่ปุ่นห้ามนำเข้ามะม่วงจากออสเตรเลียยกเว้นเพียงบางสายพันธุ์ เนื่องจากความกังวลที่แมลงศัตรูพืช ได้แก่ Mediterranean fruit fly และ Queensland fruit fly จะเข้าสู่ประเทศ โดยภายหลังการผ่อนปรนมาตรการในครั้งนี้ จะคงกำหนดให้มะม่วงที่จะนำเข้าจะต้องผ่านกระบวนการอบไอน้ำก่อน

MAFF ชี้แจงเพิ่มเติมว่า มะม่วงที่ปลูกในประเทศส่วนใหญ่เป็นพันธุ์เออร์วิน ซึ่งถึงแม้การผ่อนปรนมาตรการนำเข้าในครั้งนี้จะอนุญาตให้นำเข้าได้ทุกสายพันธุ์รวมถึงพันธุ์เออร์วินด้วย แต่ส่วนใหญ่มะม่วงที่นำเข้าจากออสเตรเลียเป็นพันธุ์ Calypso สำหรับช่วงฤดูเก็บเกี่ยวของออสเตรเลียตรงกับช่วงเดือนพฤศจิกายนจนถึงเดือนมกราคมของปีถัดไป ขณะที่ ฤดูเก็บเกี่ยวมะม่วงของญี่ปุ่นตรงกับช่วงเดือนมีนาคมถึงกันยายน จึงเป็นคนละช่วงกัน ทั้งนี้ ในปี 2565 ญี่ปุ่นนำเข้ามะม่วงในภาพรวมประมาณ 7,600 ตัน ครึ่งหนึ่งเป็นการนำเข้าจากเม็กซิโก และนำเข้าจากออสเตรเลียไม่ถึงร้อยละ 1

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

9. รัฐมนตรีเกษตรฯ ญี่ปุ่นเรียกร้องให้มีการจำหน่ายเมนูที่ใช้สินค้าประมงในโรงอาหารของหน่วยงานราชการ (9 กันยายน 2566)

Mr. Tetsuro NOMURA รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) แถลงภายหลังการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 8 กันยายนที่ผ่านมาว่า ได้ขอความร่วมมือจากรัฐมนตรีกระทรวงที่เกี่ยวข้องในการเพิ่มปริมาณการบริโภคสินค้าประมงภายหลังจีนระงับการนำเข้าสินค้าประมงจากญี่ปุ่น โดยจะมีการเพิ่มเมนูอาหารที่ใช้สินค้าประมงสำหรับจำหน่ายในโรงอาหารของหน่วยงานราชการ ฯลฯ

ประเทศผู้นำเข้าหลักบางประเทศระงับการนำเข้าสินค้าประมงภายหลังญี่ปุ่นเริ่มปล่อยน้ำปนเปื้อนที่ผ่านการบำบัดฯ จากโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ Fukushima Daiichi ลงสู่ทะเล โดย Mr. NOMURA ยอมรับว่า มูลค่าการส่งออกสินค้าประมงจะลดลงแน่นอนเนื่องจากประเทศจีนซึ่งเป็นประเทศผู้นำเข้ารายใหญ่สั่งห้ามการนำเข้าสินค้าประมงจากประเทศญี่ปุ่นตั้งแต่เดือนสิงหาคมที่ผ่านมา ด้าน MAFF จะร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่ง

ดำเนินการหาตลาดส่งออกแห่งใหม่สำหรับหอยเชลล์และสินค้าประมงอื่นๆ เพื่อบรรเทาผลกระทบและขยายการส่งออกทดแทน

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

10. คณะกรรมการนโยบายเกษตรฯ เสนอรายงานการทบทวนกฎหมายพื้นฐานด้านอาหาร การเกษตร และพื้นที่ชนบทต่อรัฐมนตรีเกษตรฯ ญี่ปุ่น (12 กันยายน 2566)

เมื่อวันที่ 11 กันยายนที่ผ่านมา คณะกรรมการนโยบายอาหาร การเกษตร และพื้นที่ชนบท ภายใต้กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) เห็นชอบรายงานการทบทวนกฎหมายพื้นฐานด้านอาหาร การเกษตร และพื้นที่ชนบท และได้นำเสนอต่อ Mr. Tetsuro NOMURA รัฐมนตรีว่าการ MAFF โดยในรายงานได้มีการระบุถึง “การสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารให้แก่ประชาชนทุกคน” ภายหลังจากที่สงครามรัสเซีย-ยูเครนส่งผลให้ความเสี่ยงด้านการจัดหาอาหารสูงขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการปรับปรุงหลักการที่ให้ตลาดเป็นผู้กำหนดราคาภายหลังที่ต้นทุนการผลิตปรับตัวสูงขึ้น รวมถึงการกำหนดให้มีการจัดทำกลไกในการตั้งราคาสินค้าเกษตรที่เป็นธรรม

คณะอนุกรรมการทบทวนกฎหมายพื้นฐานฯ ได้จัดทำรายงานขั้นต้นเมื่อเดือนพฤษภาคม 2566 จากนั้นได้จัดประชุมระดมความคิดเห็นทั่วประเทศจำนวน 11 แห่ง และเปิดรับฟังข้อคิดเห็นสาธารณะ จึงได้รวบรวมเป็นรายงานการทบทวนฯ ในครั้งนี้ ซึ่งรัฐบาลอยู่ระหว่างจัดเตรียมการแก้ไขกฎหมายพื้นฐานฯ ในรอบ 25 ปี และมีกำหนดเสนอต่อที่ประชุมรัฐสภาสมัยสามัญในปีหน้า

ในส่วนของการผลิตอาหารอย่างมีเสถียรภาพในยุคที่ประชากรมีจำนวนลดลง ได้เสนอให้มีการสร้างเกษตรกรที่มีประสิทธิภาพการผลิตสูง โดยจัดหาพื้นที่ทางการเกษตรและการใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ (Smart Agriculture) ขณะเดียวกัน ยังได้กำหนดให้เกษตรกรที่ทำการเกษตรร่วมกับการทำงานอื่นเป็น “บุคลากรด้านการเกษตรที่มีความหลากหลาย” ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อภาคเกษตรญี่ปุ่น

สำหรับด้านการตลาด ได้กำหนดเป้าหมายการจัดทำกลไกการกำหนดราคาสินค้าเกษตรที่เป็นธรรมและสะท้อนต้นทุนการผลิตที่ปรับตัวสูงขึ้น ควบคู่ไปกับการพัฒนาการเข้าถึงอาหาร เช่น การสนับสนุนธนาคารอาหาร (Food Bank) และการยกระดับระบบขนส่งอาหาร ในส่วนของนโยบายด้านพื้นที่ชนบทเกษตร ได้เสนอให้มีการรักษาชุมชนทางการเกษตรซึ่งมีประชากรลดลง และการบำรุงรักษาท่อส่งและระบายน้ำในชุมชน รวมถึงสนับสนุนการทำการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

11. ญี่ปุ่นเตรียมระงับการส่งออกเนื้อสุกรจากภูมิภาค Kyushu (13 กันยายน 2566)

เมื่อวันที่ 12 กันยายนที่ผ่านมา ด่านกักกันสัตว์กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) ประกาศระงับชั่วคราวการออกใบรับรองสุขอนามัยสำหรับเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์แปรรูปที่ผลิตจากจังหวัด Fukuoka, Saga, Nagasaki และ Oita เนื่องจากมีกำหนดเริ่มใช้วัคซีนโรคอหิวาต์สุกร (CSF) ตั้งแต่วันที่ 19 กันยายนนี้ และหลังจากนี้ก็จะมีการเริ่มใช้วัคซีนในจังหวัด Kagoshima, Miyazaki และ Kumamoto ด้วยเช่นกัน ซึ่งจะส่งให้ 7 จังหวัดในภูมิภาค Kyushu ไม่สามารถส่งออกเนื้อสุกรได้ ทั้งนี้ ปริมาณส่งออกเนื้อสุกรของภูมิภาค Kyushu คิดเป็นครึ่งหนึ่งของปริมาณส่งออกเนื้อสุกรทั้งหมดของญี่ปุ่น

ที่ผ่านมาญี่ปุ่นระงับการส่งออกเนื้อสุกรจากจังหวัดที่ตรวจพบการระบาดของโรค CSF และมีการใช้วัคซีนด้วยเช่นกัน โดยหากญี่ปุ่นเริ่มใช้วัคซีนใน 7 จังหวัดของภูมิภาค Kyushu แล้วก็จะไม่สามารถส่งออกไปยังประเทศ/ภูมิภาค ที่นำเข้าเนื้อสุกร จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ ฮ่องกง สิงคโปร์ มาเก๊า ไทย และเวียดนาม โดยในปี

2565 ญี่ปุ่นส่งออกเนื้อสุกรไปยังประเทศ/ภูมิภาคข้างต้นรวม 2,377 ตัน คิดเป็นมูลค่า 2,300 ล้านเยน โดยจำแนกเป็นฮ่องกงร้อยละ 79 สิงคโปร์ร้อยละ 15 มาเก๊าร้อยละ 3 ไทยและเวียดนามร้อยละ 3 ตามลำดับ

แหล่งส่งออกเนื้อสุกรของญี่ปุ่น ได้แก่ จังหวัด Hokkaido และภูมิภาค Kyushu โดยปริมาณส่งออกของภูมิภาค Kyushu มีส่วนแบ่งประมาณร้อยละ 50 ด้านเจ้าหน้าที่ MAFF ระบุว่า ผู้ประกอบการส่งออกบางรายจะหันไปส่งออกเนื้อสุกรจาก Hokkaido ทดแทน และประมาณการมูลค่าผลกระทบจากการระงับการส่งออกจากภูมิภาค Kyushu คิดเป็น 1,000 ล้านเยน

อย่างไรก็ตาม ในปี 2565 ญี่ปุ่นมีปริมาณการผลิตเนื้อสุกร 900,000 ตัน ในจำนวนดังกล่าวมีปริมาณส่งออกไม่ถึงร้อยละ 1 เท่านั้น โดยเจ้าหน้าที่ MAFF ระบุเพิ่มเติมว่า หากมองในภาพรวมแล้วผลกระทบยังอยู่ในวงจำกัดเท่านั้น แต่อาจส่งผลกระทบต่อเกษตรกรเป็นรายๆ ไป

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

12. นายกรัฐมนตรีเลือก Mr. MIYASHITA เป็นรัฐมนตรีเกษตรฯ คนใหม่ (13 กันยายน 2566)

เมื่อวันที่ 12 กันยายนที่ผ่านมา Mr. Fumio KISHIDA นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นตัดสินใจเลือก Mr. Ichiro MIYASHITA เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) คนใหม่ในการปรับคณะรัฐมนตรีในวันที่ 13 กันยายนนี้ โดยเป็นการเข้าร่วมคณะรัฐมนตรีครั้งแรกของ Mr. MIYASHITA ซึ่งคาดว่าเป็นการตัดสินใจเลือกบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญด้านนโยบายการเกษตรมารับหน้าที่เนื่องจากจากนี้ไปจะเป็นช่วงสำคัญในการเสนอร่างแก้ไขกฎหมายพื้นฐานด้านอาหาร การเกษตร และพื้นที่ชนบท ต่อที่ประชุมรัฐสภาสมัยหน้า

Mr. MIYASHITA มีภูมิลำเนาในเมือง Ina จังหวัด Nagano จบการศึกษาจากคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยโตเกียว เข้าทำงานที่ธนาคาร Sumitomo และเข้ารับช่วงงานด้านการเมืองต่อจาก Mr. Sohei MIYASHITA บิดา โดยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากเขต 5 ของจังหวัด Nagano และเป็นสมาชิกพรรคเสรีประชาธิปไตย (LDP) กลุ่ม Mr. ABE ได้รับเลือกตั้งครั้งแรกเมื่อปี 2548 และดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว 6 สมัย สำหรับตำแหน่งในพรรค LDP เคยดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการการเกษตรและป่าไม้ ประธานคณะอนุกรรมการมาตรการปศุสัตว์ ฯลฯ โดยถือว่าเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญด้านนโยบายการเกษตร นอกจากนี้ เคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยกระทรวงการคลังและและรัฐมนตรีช่วยประจำสำนักคณะรัฐมนตรีอีกด้วย

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

13. Mr. MIYASHITA รัฐมนตรีเกษตรฯ คนใหม่ให้สัมภาษณ์ในวาระเข้ารับตำแหน่ง (15 กันยายน 2566)

เมื่อวันที่ 14 กันยายนที่ผ่านมา Mr. Ichiro MIYASHITA รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) คนใหม่ ให้สัมภาษณ์ในวาระเข้าดำรงตำแหน่ง โดยระบุว่า “จะต้องปรับภาคเกษตรเพื่อรับความเปลี่ยนแปลงและสร้างนโยบายด้านการเกษตรใหม่” พร้อมย้ำถึงการแก้ไขกฎหมายพื้นฐานด้านอาหาร การเกษตร และพื้นที่ชนบท และยังระบุว่าการกำหนดราคาสินค้าเกษตรที่เป็นธรรมเป็นสิ่งสำคัญซึ่งจะเดินหน้าสร้างกลไกเป็นรายสินค้าเริ่มจากสินค้าสำคัญก่อน ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการปรับพื้นที่ปลูกข้าวไปปลูกพืชชนิดอื่นเพื่อยกระดับการพึ่งพาตนเองด้านอาหาร

Mr. MIYASHITA ระบุว่า ภาคเกษตรญี่ปุ่นจะต้องปรับตัวเพื่อพร้อมรับกับความเปลี่ยนแปลง เช่น ประชากรโลกที่เพิ่มขึ้น สภาพอากาศเปลี่ยนแปลง จำนวนเกษตรกรในประเทศลดลง ฯลฯ จึงจำเป็นต้องมี

การสร้างพื้นฐานภาคเกษตรที่มีความเข้มแข็งและมีความยั่งยืนในอนาคต โดยจะรับผิดชอบเดินหน้ารักษาความมั่นคงทางด้านอาหารเพื่อส่งต่อภาคเกษตรและภาคการผลิตอาหารให้แก่คนรุ่นต่อไป

สำหรับการกำหนดราคาสินค้าเกษตรอย่างเป็นธรรม Mr. MIYASHITA ระบุว่า ไม่มีกลไกใดที่สามารถใช้ได้กับสินค้าเกษตรทุกชนิด โดยจะพิจารณาว่าสินค้าใดควรเร่งดำเนินการก่อนและจะผลักดันเดินหน้าไปทีละก้าว ทั้งนี้ ในการกำหนดราคาสินค้าเกษตรอย่างเป็นธรรมนั้น จำเป็นต้องทราบต้นทุนการผลิตที่แน่นอนก่อน ซึ่งอาจจะใช้วิธีเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวให้แก่แหล่งจำหน่ายเพื่อช่วยกำหนดราคาที่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม การขึ้นราคาสินค้าเกษตรอาจส่งผลให้ความต้องการบริโภคลดลง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องสร้างสภาวะที่สังคมยอมรับการปรับขึ้นราคา เช่น การปรับขึ้นค่าแรงควบคู่ไปด้วย เป็นต้น

ในส่วนของมาตรการด้านการใช้พื้นที่นา Mr. MIYASHITA ย้ำว่า ต้องการให้เกษตรกรหันไปปลูกพืชชนิดอื่นทดแทนข้าวเพื่อการบริโภค (Table Rice) ควบคู่ไปกับการผลิตข้าวสาลีและถั่วเหลืองซึ่งเป็นสินค้าที่ญี่ปุ่นพึ่งพาการนำเข้า โดย MAFF จะต้องให้การสนับสนุน และจัดเตรียมงบประมาณสำหรับโครงการให้เพียงพอเพื่อกระตุ้นการตัดสินใจของเกษตรกร

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

14. คณะรัฐมนตรีญี่ปุ่นแต่งตั้งรัฐมนตรีช่วยและผู้ช่วยรัฐมนตรีกระทรวงเกษตรฯ (16 กันยายน 2566)

เมื่อวันที่ 15 กันยายนที่ผ่านมา คณะรัฐมนตรีญี่ปุ่นเห็นชอบการแต่งตั้งรัฐมนตรีช่วยและผู้ช่วยรัฐมนตรีในรัฐบาล Mr. KISHIDA ชุดที่ 2 โดยสำหรับรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) ได้แต่งตั้ง Mr. Norikazu SUZUKI สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากจังหวัด Yamagata พรรคเสรีประชาธิปไตย (LDP) และ Mr. Nobuhide TAKEMURA สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากจังหวัด Shiga พรรค LDP ในส่วนของผู้ช่วยรัฐมนตรีได้แต่งตั้ง Mr. Mitsuo TAKAHASHI สมาชิกวุฒิสภาจากจังหวัด Hyogo พรรค Komei และ Mr. Shoji MAITACHI สมาชิกวุฒิสภาจากจังหวัด Tottori และ Shimane พรรค LDP

Mr. SUZUKI อายุ 41 ปี สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยโตเกียว เข้าทำงานที่ MAFF เคยดำรงตำแหน่งรองประธานคณะกรรมการด้านการเกษตรและป่าไม้ของพรรค LDP เลขานุการคณะกรรมการพิเศษส่งเสริมพื้นที่ชนบท ประธานกลุ่มสมาชิกพรรครุ่นเยาว์ และผู้ช่วยรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว 4 สมัย นอกจากนี้ ยังเคยเป็นประธานโครงการสร้างอุปสงค์ข้าวอีกด้วย

Mr. TAKEMURA อายุ 51 ปี สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย Keio เคยดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการพรรค LDP รองประธานคณะกรรมการด้านการเกษตรและป่าไม้ของพรรคฯ ประธานคณะกรรมการงานสารัตถะของพรรคฯ ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำสำนักคณะรัฐมนตรี มีใบอนุญาตเป็นที่ปรึกษาด้านธุรกิจเกษตร และดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว 4 สมัย

Mr. TAKAHASHI อายุ 46 ปี สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย Chuo เข้าทำงานที่กระทรวงการต่างประเทศ เคยเป็นล่ามให้แก่อดีตนายกรัฐมนตรี Mr. Shinzo ABE ในการประชุมระดับผู้นำ เคยดำรงตำแหน่งรองประธานคณะกรรมการด้านต่างประเทศของพรรค Komei และดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา 1 สมัย

Mr. MAITACHI อายุ 48 ปี สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยโตเกียว เข้าทำงานที่กระทรวงกิจการภายในและการสื่อสาร เคยดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการพรรค LDP ประธานคณะกรรมการด้านการประมงของพรรคฯ รองประธานคณะกรรมการด้านการเกษตรและป่าไม้ของพรรคฯ ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำสำนักคณะรัฐมนตรี และเคยดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแล้ว 2 สมัย

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

15. กว่าครึ่งของคนญี่ปุ่นมีความกังวลว่าการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลกระทบต่อสินค้าเกษตร (19 กันยายน 2566)

จากการสำรวจโดยบริษัท Cross Marketing พบว่า กว่าร้อยละ 50 ของผู้บริโภคญี่ปุ่นมีความกังวลว่าการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะส่งผลกระทบต่อสินค้าเกษตร โดยคาดว่าราคาผักที่ปรับตัวสูงขึ้นเนื่องจากสภาพอากาศที่ร้อนผิดปกติและฝนที่ตกหนักต่อเนื่องในช่วงที่ผ่านมาเป็นสาเหตุของความกังวลดังกล่าว นอกจากนี้ ร้อยละ 80 ของผู้บริโภคญี่ปุ่นมีความกังวลว่าญี่ปุ่นมีร้อยละพึ่งพาการตนเองด้านอาหารต่ำที่สุดในบรรดาประเทศที่พัฒนาแล้ว

บริษัทฯ สำรวจผู้บริโภคชายหญิงในช่วงอายุ 20 – 79 ปี ผ่านทางอินเตอร์เน็ตระหว่างวันที่ 25 – 26 สิงหาคมที่ผ่านมา โดยพบว่าผู้บริโภคมีความกังวลต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ เช่น ภาวะโลกร้อน ประมาณร้อยละ 30 มีความกังวลเล็กน้อยร้อยละ 44 ซึ่งหากรวมทั้งสองคำตอบแล้วผู้บริโภคจะมีความรู้สึกกังวลร้อยละ 74

สำหรับคำถาม ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อภัยพิบัติธรรมชาติและการใช้ชีวิต (เลือกตอบได้หลายข้อ) มีผู้เลือกตอบ “ฝนตกหนักเพิ่มขึ้น” ร้อยละ 64 มากที่สุด รองลงมาได้แก่ “เกิดพายุไต้ฝุ่นบ่อยขึ้น” ร้อยละ 55 “มีผู้เป็นลมแดดเพิ่มขึ้น” ร้อยละ 51 และ “สินค้าเกษตรมีคุณภาพลดลงหรือได้ผลผลิตไม่ดี” ร้อยละ 49 ทั้งนี้ ยังพบอีกว่า ยิ่งผู้บริโภคมีอายุเพิ่มขึ้นระดับความกังวลจะเพิ่มขึ้น

ในปี 2564 ญี่ปุ่นมีระดับการพึ่งพาตนเองด้านอาหาร (คิดเป็นแคลอรี) ร้อยละ 38 ต่ำที่สุดในบรรดาประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งจากการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริโภคพบว่า มีผู้เลือกตอบ “เป็นกังวล” ร้อยละ 37 “เป็นกังวลเล็กน้อย” ร้อยละ 42 รวมแล้วคิดเป็นร้อยละ 79 สำหรับคำถามเกี่ยวกับวิกฤตด้านอาหารในอนาคตของญี่ปุ่น มีผู้เลือกตอบ “มีโอกาสเกิดขึ้นแน่ในอนาคตจากสถานการณ์ของประเทศผู้ส่งออก” ร้อยละ 62 “อาจเกิดขึ้นบางช่วงจากภัยพิบัติธรรมชาติแต่จะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ” ร้อยละ 25 และ “จะไม่เกิดขึ้น” ร้อยละ 13

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

16. กระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่น เดินหน้าสนับสนุนผลิตไข่ผงในประเทศเพื่อแก้ไขปัญหาไข่ไก่ขาดแคลนในช่วงไข้หวัดนกระบาด (20 กันยายน 2566)

กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) เตรียมเดินหน้าสนับสนุนเพิ่มการผลิตไข่ผงซึ่งสามารถเก็บไว้ได้นานเพื่อแก้ไขปัญหาไข่ไก่ขาดแคลนเมื่อเกิดการระบาดของโรคไข้หวัดนกในประเทศ ทั้งนี้ ที่ผ่านมาไข่ไก่สดจะถูกส่งจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคทั่วไปเป็นลำดับแรกก่อน ส่งผลให้ผู้ประกอบการแปรรูปขาดแคลนไข่ไก่ในการผลิตอาหาร

ไข่ผงได้จากการอบแห้งไข่ไก่และทำเป็นผง สามารถเก็บรักษาไว้ได้ประมาณ 2 ปี โดยปัจจุบันใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตขนม ขนมปัง และอาหารประเภทเส้น ในปีงบประมาณ 2567 (เมษายน 2567 - มีนาคม 2568) MAFF ได้เสนอของบประมาณวงเงิน 2,201 ล้านเยน สำหรับมาตรการจัดหาไข่ไก่อย่างมีเสถียรภาพในยามฉุกเฉิน ในจำนวนดังกล่าวเป็นงบประมาณสำหรับจัดตั้งองค์กร (consortium) 1.5 ล้านเยน และงบประมาณสำหรับสนับสนุนการจัดซื้อ Facility ในการผลิต 2,199 ล้านเยน โดย MAFF จะสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดหาให้ผู้ประกอบการไม่เกินครึ่งหนึ่งของค่าใช้จ่ายจริง

ในฤดูกาลปี 2565 – 2566 ที่ผ่านมา ญี่ปุ่นตรวจพบการระบาดของโรคไข้หวัดนกชนิดก่อโรครุนแรง (HPAI) และมีการกำจัดไก่มากที่สุดเป็นประวัติการณ์ ส่งผลให้ราคาไข่ไก่ปรับตัวสูงขึ้น ทั้งนี้ MAFF เปิดเผยว่าปริมาณนำเข้าไข่ไก่คิดเป็นเพียงร้อยละ 4 ของปริมาณการบริโภคในประเทศ แต่ร้อยละ 90 ของไข่ไก่ที่นำเข้าเป็นการนำเข้าในรูปของไข่ผง

ดังนั้น MAFF จะสนับสนุนให้มีการเพิ่มปริมาณการผลิตในยามปกติเพื่อเก็บไว้ระบายสู่ตลาดในยามฉุกเฉิน โดยปัจจุบันไข่ผงนำเข้ามีราคาถูกส่งผลให้ญี่ปุ่นไม่มีการผลิตในประเทศ และเพื่อเป็นการจัดหาสต็อกสินค้าและช่องทางในการจำหน่าย MAFF จะสนับสนุนให้มีการจัดตั้งเป็นองค์กรที่ครอบคลุมตั้งแต่การผลิต แปรรูป และจำหน่าย

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

17. ญี่ปุ่นระงับการนำเข้าเนื้อไก่จากรัฐ Mato Grosso do Sul ของประเทศบราซิล (20 กันยายน 2566)

เมื่อวันที่ 19 กันยายนที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) ประกาศระงับการนำเข้าชั่วคราวเนื้อไก่จากรัฐ Mato Grosso do Sul ทางตะวันตกของประเทศบราซิล เนื่องจากมีการตรวจพบการระบาดของโรคไข้หวัดนกชนิดก่อโรครุนแรง (HPAI) ในสัตว์ปีก ทั้งนี้ นับเป็นการตรวจพบการระบาดเป็นกรณีที่ 3 ของประเทศบราซิล โดยพื้นที่ดังกล่าวตั้งอยู่ใกล้กับแหล่งผลิตเนื้อไก่ที่สำคัญ ซึ่ง MAFF อยู่ระหว่างติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด

MAFF ให้ข้อมูลว่า ปัจจุบันเนื้อไก่ที่นำเข้าจากรัฐ Mato Grosso do Sul คิดเป็นร้อยละ 6.5 ของปริมาณนำเข้าเนื้อไก่ทั้งหมดของญี่ปุ่น ซึ่งถือว่าไม่มากเมื่อเทียบกับรัฐ Santa Catarina ซึ่งตรวจพบการระบาดเป็นกรณีที่ 2 ของบราซิล อย่างไรก็ตาม มีรายงานว่าประเทศบราซิลตรวจพบนกป่าติดโรค HPAI ตั้งแต่เดือนกันยายน ซึ่ง MAFF อยู่ระหว่างหาข้อมูลเพิ่มเติม สำหรับการนำเข้าเนื้อไก่จะระงับเป็นเวลา 28 วัน และจะอนุญาตให้นำเข้าได้อีกครั้งเมื่อไม่มีการตรวจพบการระบาดเพิ่มเติม

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

18. ในเดือนสิงหาคม 2566 ญี่ปุ่นมีมูลค่าส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารลดลงร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา (21 กันยายน 2566)

จากสถิติการค้าระหว่างประเทศเผยแพร่โดยกระทรวงการคลังญี่ปุ่นเมื่อวันที่ 20 กันยายนที่ผ่านมา พบว่า ในเดือนสิงหาคม 2566 ญี่ปุ่นส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารมูลค่า 86,200 ล้านเยน ลดลงร้อยละ 10.4 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา และลดลงเป็นครั้งแรกในรอบ 7 เดือน เนื่องจากมูลค่าการส่งออกไปประเทศจีนลดลงประมาณร้อยละ 40 ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกในภาพรวมลดลง โดยภายหลังที่ญี่ปุ่นเริ่มปล่อยน้ำปนเปื้อนที่ผ่านการบำบัดจากโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ Fukushima Daiichi ลงสู่ทะเล จีนได้สั่งห้ามนำเข้าสินค้าประมงจากญี่ปุ่นในช่วงปลายเดือนสิงหาคม และส่งผลกระทบต่อการส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ อีกด้วย

เมื่อจำแนกรายแหล่งส่งออกแล้วพบว่า ญี่ปุ่นส่งออกไปจีน 14,200 ล้านเยน ลดลงร้อยละ 41.2 ขณะที่ส่งออกไปอาเซียน 15,900 ล้านเยน เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.6 สหรัฐอเมริกา 14,200 ล้านเยน เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.8 และสหภาพยุโรป 4,600 ล้านเยน เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.8 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา

เมื่อจำแนกเป็นรายสินค้าพบว่า เป็นการส่งออกอาหารแปรรูป เครื่องดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บุหรี่ ฯลฯ มูลค่า 11,800 ล้านเยน ลดลงร้อยละ 18.9 ในจำนวนดังกล่าวธัญพืช แป้งจากธัญพืช แป้ง และผลิตภัณฑ์จากนม มีมูลค่าส่งออกลดลงร้อยละ 43.8 ผลิตภัณฑ์จากพืชมีมูลค่า 870 ล้านเยน ลดลงร้อยละ 23.6 และกาแฟ ชา และเครื่องเทศ ลดลงร้อยละ 54.6 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ขณะที่ ในเดือนสิงหาคม 2566 ญี่ปุ่นนำเข้าผลิตภัณฑ์อาหาร 769,500 ล้านเยน ลดลงร้อยละ 10.1 และลดลงเป็นเดือนที่ 3 ติดต่อกัน โดยเนื้อสัตว์มีมูลค่านำเข้า 161,700 ล้านเยน ลดลงร้อยละ 10.7 และธัญพืช 106,700 ล้านเยน ลดลงร้อยละ 24.6 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

19. ญี่ปุ่นมีพื้นที่เพาะปลูกจริงในปี 2565 ลดลงต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ (24 กันยายน 2566)

จากข้อมูลของกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) พบว่า ในปี 2565 ญี่ปุ่นมีพื้นที่เพาะปลูกจริงรวม 3,947,000 เฮกตาร์ (24,668,750 ไร่) ลดลง 30,000 เฮกตาร์ (187,500 ไร่) หรือลดลงร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า และลดลงต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ โดยพื้นที่เพาะปลูกจริงคิดเป็นร้อยละ 91.3 ของพื้นที่ทางการเกษตรทั้งหมด ซึ่งเทียบเท่ากับปี 2563 และต่ำที่สุดเป็นประวัติการณ์เช่นกัน ทั้งนี้ เมื่อจำแนกเป็นรายพืชแล้วพบว่า พื้นที่เพาะปลูกข้าวลดลงขณะที่พื้นที่เพาะปลูกข้าวสาลี ถั่วเหลือง และพืชอาหารสัตว์ขยายตัว

พื้นที่เพาะปลูกจริงเป็นการนับรวมการใช้พื้นที่ทางการเกษตรที่มีการเพาะปลูกจริงโดยมีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปี 2527 เนื่องจากเกษตรกรมีอายุสูงขึ้นและจำนวนเกษตรกรลดลง ทั้งนี้ รัฐบาลญี่ปุ่นกำหนดเป้าหมายเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกจริงให้ได้ 4,310,000 เฮกตาร์ (26,937,500 ไร่) ภายในปี 2573

พื้นที่เพาะปลูกข้าวคิดเป็น 1,355,000 เฮกตาร์ (8,468,750 ไร่) ลดลงร้อยละ 3 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ลดลงต่อเนื่องจากปี 2564 ซึ่งสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 ส่งผลให้ความต้องการข้าวลดลง นอกจากนี้ ยังพบว่าในปี 2565 พื้นที่เพาะปลูกผักและหญ้าอาหารสัตว์ก็ลดลงเช่นกัน อย่างไรก็ตาม เกษตรกรมีการหันไปปลูกพืชอื่นทดแทนข้าว โดยพื้นที่ปลูกข้าวสาลีคิดเป็น 290,600 เฮกตาร์ (1,816,250 ไร่) เพิ่มขึ้น 7,600 เฮกตาร์ (47,500 ไร่) หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 และถั่วเหลือง 151,600 เฮกตาร์ (947,500 ไร่) เพิ่มขึ้น 5,400 เฮกตาร์ (33,750 ไร่) หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า นอกจากนี้ ยังพบว่าพื้นที่ปลูกพืชอาหารสัตว์ขยายตัวด้วยเช่นกัน

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

20. กระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่น เผยแพร่รายชื่อหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสัดส่วนการทำเกษตรอินทรีย์สูงสุด 30 อันดับแรก (26 กันยายน 2566)

กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) เผยแพร่รายชื่อหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น 30 อันดับแรกที่มีสัดส่วนของพื้นที่ทำการเกษตรอินทรีย์ต่อพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดมากที่สุด โดยในปีงบประมาณ 2564 หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสัดส่วนการทำเกษตรอินทรีย์สูงสุด ได้แก่ หมู่บ้าน Umaji จ. Kochi คิดเป็นร้อยละ 81 โดยเกษตรกรทุกรายในหมู่บ้านผลิตส้ม Yuzu โดยไม่ใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีทางการเกษตร จากนั้นแปรรูปเป็นเครื่องปรุงรส (Ponzu) จำหน่ายทั่วประเทศ อันดับ 2 ได้แก่ ต. Nishikawa จ. Yamagata คิดเป็นร้อยละ 15 ซึ่งเดิมเป็นแหล่งผลิตข้าวแต่มีการปรับมาปลูกต้น Soba ทดแทน

ปี 2564 นับเป็นปีแรกที่มีการกำหนดเป้าหมายเพิ่มพื้นที่ทำเกษตรอินทรีย์ให้ได้ร้อยละ 25 ของพื้นที่ทางการเกษตรทั้งหมด หรือคิดเป็น 1 ล้านเฮกตาร์ (6.25 ล้านไร่) ภายใต้ยุทธศาสตร์ระบบอาหารสีเขียว หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสัดส่วนการทำเกษตรอินทรีย์สูงเป็นอันดับ 3 ได้แก่ ต. Shibata จ. Miyagi ร้อยละ 13 และอันดับ 4 ได้แก่ ต. Kosaka จ. Akita ร้อยละ 11 ทั้งนี้ ใน 10 อันดับแรกมีการปลูกพืชที่ค่อนข้างหลากหลาย เช่น ข้าว ผัก และผลไม้

สำหรับอันดับ 1 หมู่บ้าน Umaji จ. Kochi เกษตรกรผู้ปลูกส้ม Yuzu ทุกรายทำการเกษตรตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ JAS และแปรรูปผลผลิตส่งจำหน่ายทั่วประเทศ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบระบุว่า พื้นที่ส่วนใหญ่ของหมู่บ้านเป็นพื้นที่ลาดชันจึงได้มีการคิดทำการเกษตรแบบวิถีของตนเองเพื่อสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ ประกอบกับเกษตรกรต้องการรักษาอุตสาหกรรมในหมู่บ้านควบคู่ไปกับการรักษาธรรมชาติ

ในส่วนของอันดับ 2 ต. Nishikawa จ. Yamagata ได้มีการหันมาปลูกต้น Soba แบบอินทรีย์ ทดแทนการปลูกข้าวซึ่งเกษตรกรมีอายุสูงขึ้นและจำนวนน้อยลงเพื่อเป็นการรักษาพื้นที่ทางการเกษตรและป้องกันพื้นที่เสื่อมโทรม

นอกจากนี้ MAFF ยังได้รวบรวมข้อมูลหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีพื้นที่ทำการเกษตรอินทรีย์มากที่สุด โดยอันดับ 1 ได้แก่ ต. Shibecha จ. Hokkaido มีพื้นที่เกษตรอินทรีย์ 418 เฮกตาร์ (2,612.5 ไร่) อันดับ 2 ได้แก่ อ. Ono จ. Fukui มีพื้นที่เกษตรอินทรีย์ 367 เฮกตาร์ (2,293. 75 ไร่) และอันดับ 3 ได้แก่ ต. Okoppe จ. Hokkaido มีพื้นที่เกษตรอินทรีย์ 314 เฮกตาร์ (706.25 ไร่) โดยหลายพื้นที่ในจังหวัด Hokkaido มีการปลูกหญ้าอาหารสัตว์อินทรีย์

หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอัตราการทำการเกษตรอินทรีย์ต่อพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด สูงสุด 30 อันดับแรก

อันดับ	หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น	ร้อยละพื้นที่ทำการเกษตรอินทรีย์ต่อพื้นที่ทางการเกษตรทั้งหมด	พื้นที่เกษตรอินทรีย์	
			(เฮกตาร์)	(ไร่)
1	หมู่บ้าน Umaji จ. Kochi	81	52	52
2	ต. Nishikawa จ. Yamagata	15	75	75
3	ต. Shibata จ. Miyagi	13	123	123
4	ต. Kosaka จ. Akita	11	90	90
5	ต. Gotsu จ. Shimane	10	63	325.00
6	หมู่บ้าน Okura จ. Yamagata	9.8	121	468.75
7	ต. Samani จ. Hokkaido	8.9	92	768.75
8	อ. Ono จ. Fukui	8.7	367	562.50
9	หมู่บ้าน Kitanakagusuku จ. Okinawa	8.7	5	393.75
10	ต. Aya จ. Miyazaki	8.6	59	756.25
11	ต. Kawanehon จ. Shizuoka	8.5	44	575.00
12	ต. Yunomae จ. Kumamoto	8.1	46	2,293.75
13	ต. Owase จ. Mie	7.6	5	31.25
14	อ. Odawara จ. Kanagawa	6.5	113	368.75
15	ต. Kawamoto จ. Shimane	6.1	21	275.00
16	ต. Yoshika จ. Shimane	5.2	44	287.50
17	ต. Nishihara จ. Okinawa	5.1	6	31.25
18	ต. Okoppe จ. Hokkaido	5.0	314	706.25
19	ต. Oguni จ. Yamagata	5.0	51	131.25
20	หมู่บ้าน Aka จ. Fukuoka	4.9	19	275.00
21	ต. Takinoue จ. Hokkaido	4.6	166	37.50
22	ต. Gokase จ. Miyazaki	4.0	28	1,962.50
23	ต. Kozaki จ. Chiba	3.9	29	318.75

อันดับ	หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น	ร้อยละพื้นที่ทำการเกษตรอินทรีย์ต่อพื้นที่ทางการเกษตรทั้งหมด	พื้นที่เกษตรอินทรีย์	
			(เฮกตาร์)	(ไร่)
24	อ. Toyooka จ. Hyogo	3.9	191	118.75
25	อ. Kirishima จ. Kagoshima	3.8	216	1,037.50
26	ต. Yusui จ. Kagoshima	3.8	67	175.00
27	ต. Nakadomari จ. Aomori	3.8	140	181.25
28	ต. Masaki จ. Ehime	3.6	31	1,193.75
29	หมู่บ้าน Akaigawa จ. Hokkaido	3.6	29	1,350.00
30	ต. Sue จ. Fukuoka	3.6	5	418.75

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

21. รัฐมนตรีเกษตรฯ ญี่ปุ่น เตรียมรวบรวมมาตรการภายใต้นโยบายเศรษฐกิจตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี (27 กันยายน 2566)

ในการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 กันยายนที่ผ่านมา Mr. Fumio KISHIDA นายกรัฐมนตรีสั่งการให้แต่ละกระทรวงรวบรวมนโยบายด้านเศรษฐกิจให้แล้วเสร็จภายในเดือนตุลาคมนี้ โดยในส่วนของภาคเกษตรได้มีการระบุถึงการกำหนดแนวทางการกระตุ้นการเติบโตของภูมิภาคผ่านการขยายการส่งออกสินค้าเกษตร ป่าไม้ และประมง สำหรับมาตรการช่วยเหลือค่าครองชีพมีแนวโน้มว่าจะมีการกำหนดมาตรการชะลอราคาน้ำมัน ค่าไฟ และค่าแก๊ส ด้าน Mr. Ichiro MIYASHITA รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมง ญี่ปุ่น (MAFF) ได้แสดงท่าทีที่จะบรรจุมาตรการยกระดับความมั่นคงทางด้านอาหารด้วย

สาระสำคัญของนโยบายด้านเศรษฐกิจประกอบไปด้วย 5 สาขา ได้แก่ 1) มาตรการค่าครองชีพ 2) มาตรการปรับขึ้นค่าแรงและการกระตุ้นการเติบโตของภูมิภาค 3) มาตรการกระตุ้นการลงทุนในประเทศ 4) มาตรการแก้ไขปัญหาประชากรลดลง และ 5) มาตรการด้านความปลอดภัยของประชาชน สำหรับข้อสั่งการรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องได้มีการระบุถึงการทำให้ภูมิภาคได้รับอานิสงส์จากการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจผ่านการขยายการส่งออกสินค้าเกษตร ป่าไม้ และประมง ขณะที่ ในส่วนของมาตรการค่าครองชีพ ได้มีการกล่าวถึงการเพิ่มเงินช่วยเหลือให้แก่ภูมิภาค อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีการระบุรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดทำคำของบประมาณเพิ่มเติมซึ่งจะเป็นแหล่งงบประมาณของนโยบายข้างต้น

Mr. MIYASHITA เปิดเผยภายหลังการประชุมคณะรัฐมนตรีว่า จะเดินหน้าขยายการส่งออกสินค้าเกษตรไปยังต่างประเทศ สำหรับมาตรการด้านความปลอดภัยของประชาชน จะบรรจุเรื่องการสร้างความมั่นคงด้านอาหาร อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีความชัดเจนว่าจะมีการจัดทำมาตรการบรรเทาผลกระทบความเสียหายต่อผลิตผลทางการเกษตรที่เกิดจากอากาศที่ร้อนผิดปกติในช่วงฤดูร้อนที่ผ่านมาหรือไม่ โดย Mr. MIYASHITA ระบุถึงความจำเป็นในการสรุปความเสียหายให้ทราบแน่ชัดก่อน สำหรับมาตรการค่าครองชีพ จะสั่งการให้ MAFF พิจารณาดำเนินการจากข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

22. รัสเซียอยู่ระหว่างพิจารณามาตรการจำกัดการนำเข้าสินค้าประมงจากญี่ปุ่น (28 กันยายน 2566)

เมื่อวันที่ 26 กันยายนที่ผ่านมา หน่วยงานกักกันของรัสเซียแถลงจะหารือร่วมกับหน่วยงานของญี่ปุ่นเกี่ยวกับความจำเป็นในการจำกัดการนำเข้าสินค้าประมงจากญี่ปุ่นภายหลังญี่ปุ่นปล่อยน้ำปนเปื้อนฯ ที่ผ่านการบำบัดจากโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ Fukushima Daiichi ลงสู่ทะเล ทั้งนี้ สะท้อนให้เห็นว่ารัสเซียมีแนวโน้มที่จะยกระดับมาตรการให้เทียบเท่ากับประเทศจีนซึ่งเป็นประเทศพันธมิตร

ในถ้อยแถลงระบุว่า ทางการรัสเซียอยู่ระหว่างพิจารณาการเพิ่มมาตรการจำกัดการนำเข้าสินค้าประมงจากญี่ปุ่นเนื่องจากความเสี่ยงของการปนเปื้อนสารกัมมันตรังสีในสินค้าประมงที่นำเข้าจากญี่ปุ่น ซึ่งจะมีการหารือกับหน่วยงานของญี่ปุ่นก่อนที่จะมีการพิจารณาในขั้นสุดท้ายต่อไป ทั้งนี้ จากข้อมูลของหน่วยงานกักกันรัสเซียพบว่า ในปี 2565 รัสเซียนำเข้าสินค้าประมงจากญี่ปุ่น 190 ตัน ซึ่งน้อยกว่าปริมาณที่เรือประมงสัญชาติรัสเซียทำการประมงใกล้บริเวณน่านน้ำของญี่ปุ่น

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

23. มูลค่าส่งออกสินค้าประมงไปจีนในเดือนสิงหาคม 2566 ลดลงร้อยละ 76 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา (29 กันยายน 2566)

จากสถิติการค้าระหว่างประเทศเผยแพร่โดยกระทรวงการคลังญี่ปุ่นเมื่อวันที่ 28 กันยายนที่ผ่านมาพบว่าในเดือนสิงหาคม 2566 ญี่ปุ่นส่งออกสินค้าประมง (ไม่รวมสินค้าแปรรูป) มูลค่ารวม 2,180,140,000 เยน ลดลงร้อยละ 75.7 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยคาดว่าเป็นผลมาจากรัฐบาลจีนมีคำสั่งห้ามนำเข้าสินค้าประมงจากญี่ปุ่นตั้งแต่วันที่ 24 สิงหาคม 2566 สืบเนื่องจากการปล่อยน้ำปนเปื้อนฯ ที่ผ่านการบำบัดจากโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ Fukushima Daiichi ลงสู่ทะเล ซึ่งรวมถึงสินค้าส่งออกสำคัญอย่างหอยเชลล์ ปลาทูน่า ฯลฯ โดยในเดือนสิงหาคม 2566 ปลาทูน่ามีมูลค่าส่งออก 68,230,000 เยน ลดลงร้อยละ 84.4 สินค้าประมงจำพวกปูมีมูลค่าส่งออกเป็นศูนย์ และสินค้าประมงจำพวกหอยซึ่งรวมถึงหอยเชลล์มีมูลค่าส่งออก 1,188,380,000 เยน ลดลงร้อยละ 77.9 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา

รัฐบาลจีนยกระดับการตรวจกักกันระดับสารกัมมันตรังสีในสินค้าประมงจากญี่ปุ่นตั้งแต่เดือนกรกฎาคมที่ผ่านมา โดยภายหลังญี่ปุ่นเริ่มปล่อยน้ำปนเปื้อนฯ ที่ผ่านการบำบัดลงสู่ทะเลได้มีคำสั่งห้ามการนำเข้าสินค้าประมงทุกชนิด จึงส่งผลกระทบต่อการส่งออกของญี่ปุ่น

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

24. การประมูลข้าวนำเข้าแบบ SBS ครั้งที่ 1/2566 มีผลการประมูลได้ร้อยละ 14 (30 กันยายน 2566)

เมื่อวันที่ 29 กันยายนที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) เผยแพร่ผลการประมูลข้าวนำเข้าแบบ SBS ครั้งที่ 1 ประจำปีงบประมาณ 2566 (เมษายน 2566 - มีนาคม 2567) โดยเปิดประมูลรวม 25,000 ตัน ประมูลได้ 3,478 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 14 โดยความต้องการข้าวนำเข้าปรับตัวเพิ่มขึ้นภายหลังราคาซื้อขายข้าวที่ผลิตในประเทศสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ภาวะเงินเยนอ่อนค่าส่งผลให้ราคาข้าวนำเข้าอยู่ในเกณฑ์สูง ปริมาณการประมูลข้าวได้ในครั้งนี้จึงอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

ข้าวที่มีจำนวนประมูลได้มากที่สุด ได้แก่ ข้าวเจ้าเมล็ดกลางจากสหรัฐอเมริกา จำนวน 2,680 ตัน ราคาจำหน่ายให้แก่ผู้ประกอบการในประเทศกิโลกรัมละ 249 เยน แหล่งเพาะปลูกในรัฐแคลิฟอร์เนียที่ก่อนหน้านี้ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งเริ่มฟื้นตัว ราคาซื้อขายเริ่มชะลอตัว ด้านผู้ค้าส่งข้าวรายใหญ่ให้ข้อมูลว่า ราคาซื้อขายข้าวที่ผลิตในประเทศญี่ปุ่นอยู่ในเกณฑ์สูง ส่งผลให้ผู้ประกอบการร้านอาหารบางกลุ่มต้องการข้าวนำเข้า ขณะที่ ผู้ประกอบการส่วนหนึ่งชะลอการนำเข้าเนื่องจากเงินเยนอ่อนค่า

ข้าวที่มีจำนวนประมูลได้รองลงมาได้แก่ ข้าวเจ้าเมล็ดยาวจากประเทศไทย จำนวน 696 ตัน ราคาจำหน่ายให้แก่ผู้ประกอบการในประเทศกิโลกรัมละ 233 เยน และข้าวเจ้าเมล็ดกลางจากประเทศอิตาลี จำนวน 102 ตัน ตามลำดับ

ญี่ปุ่นผูกพันการนำเข้าข้าวจากต่างประเทศ (Minimum Access) สูงสุดปีละ 770,000 ตัน ในจำนวนดังกล่าวเป็นข้าวที่นำเข้าแบบ SBS เพื่อใช้ในการบริโภคทั่วไป (Table Rice) สูงสุด 100,000 ตัน โดยรัฐบาลจะจำหน่ายข้าวที่นำเข้าแบบ SBS ให้แก่ผู้ประกอบการที่มีความต้องการใช้ในประเทศ

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News